

Isarescu: În luna mai am avut o presiune puternica pe piata valutara, cu iesiri istorice de capital

În luna mai a avut loc o presiune puternica pe piata valutara, cu unele dintre cele mai mari iesiri de capital, Banca Nationala a intervenit cu sume foarte mari, dar cursul de sub 5 lei pentru un euro era imposibil de aparat, a explicat, marti, guvernatorul Mugur Isarescu, în cadrul unei conferinte de presa.

"În luna mai am avut o presiune puternica pe piata valutara, iesiri mari de capital, as spune, istoric, probabil ca unele din cele mai mari. N-au fost determinate de un singur element. Aici a fost o avalansa de factori negativi. A început datorita tensiunilor si discursului public deseori agresiv înca din perioada campaniei electorale, s-a deteriorat treptat, apoi a fost rezultatul alegerilor, dar dupa asta a urmat demisia Guvernului, practic si mai ales semnalul de alarma l-a constituit faptul ca Ministerul de Finante, luni, dupa alegeri, pe data de 5 sau 6, nu mai tin minte, n-a putut sa absoarba, sa ia bani din piata si a anuntat acest lucru. În consecinta, am asistat la iesiri masive. Problema majora nu au fost interventiile. O spun acum în clar: banca nationala a intervenit si în ziua de dupa alegeri cu sume mari, chiar foarte mari, cei care au citit platformele de tranzactionare si stiu sa le citeasca, pentru ca o parte din interventiile noastre sunt facute în mod indirect, prin intermediere, asa se face de catre orice banca centrala, în anumite situatii, si asta a fost o situatie pe care noi am gândit-o ca ne asteptam la diverse miscari de capital, da, orice interventie scoate lichiditate din piata. Deci nu, cum am mai citit asa si acum si la criza cealalta, din 2007-2008, "Banca Nationala a luat lichiditate din piata" în sensul ca am fi redus vreo facilitate de lichiditate. N-am facut acest lucru. Dar gânditi-va, daca vinzi un miliard de euro, scoti din piata 5 miliarde de lei. Nu vindem, ca sa ma exprim asa, valuta pe nasturi, o dam pe lei", a declarat Mugur Isarescu, la prezentarea Raportului trimestrial asupra inflatiei.

El a explicat ca retragerile de lichiditate din piata sunt importante daca interventiile sunt mari.

"Si acum ca o concluzie, nu numai ca am intervenit, s-au creat probleme legate de lichiditatea din piata si orice politica rationala nu poate sa faca doua lucruri conflictuale în acelasi timp. Adica, pe de-o parte, sa apere leul, cursul, si pe de alta parte se introduca lichiditate în piata. Si în aceste conditii, cursul de sub 5 lei era imposibil de aparat. Nu numai datorita pierderii, cum spuneti dumneavoastra, pierderii de rezerva, nu este cuvântul cel mai potrivit ca nu pierdem rezerva, schimbam o parte din rezerva cu lei, vindem valuta si cumparam lei de pe piata, este o pierdere relativa, dar si faptul ca apar probleme în functie de perioada în care se formeaza rezervele minime obligatorii de finantare, nu numai a deficitului bugetar, a cheltuielilor publice, dar si a platilor din economie. Deci, Banca Centrala trebuie sa aiba grija de ambele lucruri. Si este un echilibru foarte dificil de facut. S-a creat, pentru ca s-a anuntat, nici nu spun o noutate, o sa spun numai în clar ca sa se stie ce s-a întâmplat, s-a creat o celula de criza, a venit Ministerul de Finante aici, am discutat si s-au gasit solutii", a spus Mugur Isarescu.

Guvernatorul BNR a afirmat ca s-a limitat deprecierea cursului de schimb si s-a asigurat si lichiditatea în piata pentru a se face platile bugetare.

"Printre platile bugetare, când m-am uitat si eu pe cifre, am participat la acea sedinta, erau si sume mari de plati de pensii. Oricum, cursul nu putea sa mai fie pastrat. Cred ca ar fi dat mult mai rau ca el sa se fie rupt chiar în prag de turul 2 si mai ales între timp sa fie dificultati si în ceea ce priveste onorarea unor plati publice. Deci cam aceasta a fost realitatea pentru ca am citit o sumedenie de speculatii. Acum, raspund la doua întrebări aici. De ce cursul a fost relativ stabil? Pai a fost relativ stabil daca va uitati la graficul din dreapta. Deci el a fost stabil cam din 2021, dar în acelasi timp rezervele au crescut cu aproape 30 de miliarde de euro. Deci sa nu spun ca s-au dublat, dar aproape ca s-au dublat. Cursul a fost curs de piata si singurul lucru pe care l-a facut Banca Nationala în ultimii 3 - 4 ani a fost sa evitam o apreciere a cursului. Daca vânzarile din intrările de capital pe care le facea

Ministerul de Finante, si le-a facut catre noi, le-am fi dus imediat în piata, ca si în 2008, cursul s-ar fi apreciat. Am mai trait acel moment si de aceea am pus graficele comparativ, ca asa s-a întâmplat si în multe tari. Deci alte tari au o flotare mai libera, noi am spus de la început, din 2005, ca avem un managed floating, o flotare controlata. În perioada de pâna anul trecut, pâna în toamna, mai degraba, interventiile noastre au evitat aprecierea cursului pentru doua motive foarte clare. Am trait elementul asta. Avem un deficit de balanta comerciala, pai asta mai trebuia, sa mai apreciem cursul", a explicat Mugur Isarescu.

El a reamintit în acest context despre protestul exportatorilor din urma cu aproape 15 ani împotriva aprecierii cursului când acesta a coborât de la 3,6 la 3 si chiar se vorbea de un curs de 2 lei pentru un euro.

De asemenea, guvernatorul BNR a mentionat ca un curs apreciat duce la stimularea creditului în valuta pentru ca se plateste mai putin la rambursare.

Totodata, guvernatorul BNR a spus ca daca nu era luat excedentul de valuta din piata cursul ar fi coborât la 4,4 - 4,5 lei/euro, dupa care se deprecia. În acest context, Mugur Isarescu a dat ca exemplu evolutia forintului si a zoltului, precizând ca nu a acceptat o asemenea situatie, dupa experienta avuta în 2007 - 2008.

"Cursul a ramas stabil. S-a creat într-adevar, mai ales anul trecut, o anumita supraevaluare. Am mentionat-o. Cam de anul trecut. Cam 5%. Dar atentie! Noi calculam, am spus-o si, deci, nu pot sa o neg, am spus-a public, au spus-o si altii. Altii o considera mai mare. Ea se calculeaza pe baza efectiva, adica nu numai fata de euro, ci si fata de dolar. Deci diferentierea de dobânda, de aceea se numeste curs real, si pe un cos de valute, de-aia se numeste efectiv. În engleza, REER, Real Effective Exchange Rate. Deci acela arata cam 5%, nu neaparat cursul nominal. Când, si am spus-o la începutul anului, când dolarul s-a apreciat fata de euro cu 10% pâna la 1,05%, cu 30% ponderea dolarului în REER, pai cursul efectiv, asa, prin primavara, daca mai era o supraevaluare de 3%. Asa sunt calcule. Nu înseamna ca acolo trebuie sa se duca cursul. Cursul se duce unde arata piata si în cazul României, si cu asta închei usoara prelegere, va rog sa ma scuzati, dar trebuia sa o fac, cursul este determinat de piata, în conditii de cerere si oferta, pe care a influentat-o si Banca Nationala, pentru ca ne-au crescut rezervele în felul acesta. Cam din toamna anului trecut, observati, rezervele nu au mai crescut. Deci, intrările de capital s-a mai diminuat, iar la sfârșitul lunii o sa vedeti ca datorita interventiei pentru a tempera deprecierea de curs, rezervele mai si scad. Și cei care au facut evaluari în piata nu au fost departe de situatia reala. Suntem însa, ca sa preîntâmpin o întrebare rautacioasa, cu rezervele înca în intervalul optim. Oricum n-am vândut mai mult decât ne-a vândut noua Ministerul de Finante", a spus Mugur Isarescu.